

Stĺpové irmosy, 1. pieseň

(Ἰρμολογὶ σταυροβάλα - Πῆχνη ᾠ)

Pramene:

J029, J672, J673, I229, L1709, I229, (KI).

Číslovanie stĺpov podľa L1709.

Pre väčšinu stĺpových irmosov nie sú dostupné grécke texty ani cirkevnoslovanské texty v nikonovskej redakcii.

Značenie:

(n. ...) – v neumoch

EG-mód

F-mód

Ст. 1

*1

НѢ-Н-РѢ-ЧѢ-НЫ ВѢ-ЛѢ-НІ-Е ПѢ-ША ПЛО-ЦА ПРІ-А ѐ-СИ

*2

НІ НѢ ПРѠ-ΧΟ-ΔΗ-ΜΟ НІ-СО-ШЕ-Е ΜΟ-ΡΕ

*3

І-ΖΡΑ-Η-ΤΑ-ΝΥ ΛΥ-ΔΗ Ψ-ΒΡΑ-ΨΕ-ΝΙ-Λ,

*4

НІ-СΧΟ-ΗΧ-Ю ПО-Ю-ΨΕ ΠѢ-ΤΗ ΓѠ-ΠΟ-ΔΗ.

*1 /J029:

НѢ-Н-РѢ-ЧѢ-НЫ ВѢ-ЛѢ-НІ-Е

*2 /J029:

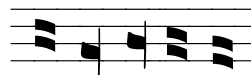
НІ НѢ ПРѠ-ΧΟ-ΔΗ-ΜΟ НІ-СО-ШЕ-Е ΜΟ-ΡΕ

*3 /J029:

І-ΖΡΑ-Η-ΤΑ-ΝΥ ΛΥ-ΔΗ Ψ-ΒΡΑ-ΨΕ-ΝΙ-Λ,

*4 /J029:

ΠѢ-ΤΗ ΓѠ-ΠΟ-ΔΗ.

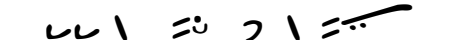
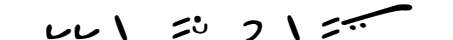
1. irmos / stíp 10 – Štruktúra a poznámky:

1. *Lacega* *V-II E-vozmer*

Vo väčšine RI sa irmos začína *lacegou*, čo zodpovedá neumovým prameňom zo 16. a 17. storočia. Jedine J029 má *vozmer* a ten je v súlade s S407 z 15. storočia.

2. *Driaby**

Popevok v 2. riadku je z melodického hľadiska hapax. Neumový zápis jadra popevku

	c	C
S407		
16.-17. stor.		
S429		

prítom presne zodpovedá *driabom D*. Problémom je však nezvyklá nadväznosť *driabov* (F-mód) na predošlý *vozmer* v EG-móde v rámci periódy.¹ J029 interpretuje túto sekvenciu ako hybrid *driabov* a *kimzy s podvertkou*. Ostatné RI čítajú sekvenciu neumov ako *prehyb*² transponovaný o tón vyššie do F-módu. Ani jedno z riešení v RI nie je presvedčivé.

3. *Podvertka** *Mreža*

Podvertka je v súlade jedine s S407. Takmer všetky novšie rukopisy tu majú:

Takáto sekvencia z V/II sa podobá na rôzne popevky s rozdrobenou finálou, modálne aj melodicky blízke *podvertke*. Preklad *podvertkou* je preto nie presný, ale akceptovateľný.

4. *V-II F - udol'* *Voznos konečný*

¹ Tento problém môže mať rôzne riešenia. Buď sa použije *voznos*, čo blízka „ľudová“ EG-analógia *driabov*, alebo priamo *driaby D* ako sa spievajú v prostopení (EG-mód). Pokiaľ nechceme zachádzať do nedeľného štýlu, je možné interpretovať popevok ako bežný *prehyb*, čo má precedens na iných miestach, kde sa podobná predmongolská neumová sekvencia v S407 zmenila už v kriukoch 16. storočia na *prehyb*.

² Hlavná kadencia môže byť v *prehybe* a *driaboch D* rovnaká, avšak *driaby D* majú na rozdiel od *prehybu* aj predkadenciu.

Ст. 11

*1

*2

НА-СТАВ-ША- -ГО ДРЪ-ЛЕ **И**-ЗРА-Н- ЛА БѢ-АД-ЦА

*3

*4

*5

Ш РА-БО- ТЫ ФА-РА-Ш-НА **И** СПА- -ША ВО МО-УИ **И** ВО ПЪ- ТЫ- -НИ ПИ- ТА- ШЪ,

ВО-ПО-Е **И**-ЗБА-ВИ-ТЕ-ЛЮ БО-ГЪ НА-ШЕ-МЪ **И**А-КО ПРО-СЛА-ВИ- -СА.

*1 /J029:

НА-СТА-ВАБ-ША-

*2 /J673:

И-ЗРА-Н- ЛА БѢ-АД-ЦА

*3 /J029:

СПА- -ША- -ГО ВО МО-УИ

*4 /J672, J673:

ПИ-

*5 /L1709:

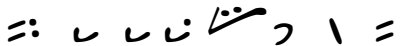

-ТА-

1. irmos / stĺp 11 – Štruktúra a poznámky:

1. *V-IV G-vozhlaska* *Vozmer**

Úvodná *vozhlaska* zodpovedá neumom až zo 17. storočia. V starších prameňoch je menej štandardná sekvencia

S407
 S410, 414

ktorá sa však aj inde (porov. Blhv 7) prekladá ako *vozhlaska*, spravidla s deklamáciou na E.

Nasledujúci *vozmer* (v SI *podvertka*) je núteným pretlmočením neumov (azda) *plného voznosca* či *nametky* (16-17. stor.) alebo nadväzuje na neумы z 15. storočia (S407), ktoré zodpovedajú jednoduchému *vozmeru*:

S407
 S408
 S410
 S414
 S429

2. *Vozhlaska* *Mreža** *Pastela s kolesom**

V neumoch po *vozhlaske* prekvapivo nasledujú dva takmer zhodné popevky:

S407
 S408
 S410
 S414

Podozrenie znásobuje fakt, že v nikonovskom preklade sa nenachádza kolon „и сплѣша во мори“. RI vychádzajú zrejme z tradície podobnej S410, ktorá umožňuje rôzny výklad oboch popevkov. Prvý je pretlmočený ako *mreža* deformovaná na spôsob *pokladky* zo 7. hlasu, druhý sa podobá na *pastelu s kolesom*.

3. *Udol'* *Voznos konečný*

Udol' v 3. riadku je na neumoch V-II:

Ст. Ъї

Ѡ-по-ю ти Ѡ-по-ди бо-же моѡ,

*1

*2

Ѡ-ко ѡ-звѣ-де лю-ди ѡ-за-бо-ты ѡ-ти-пѣ-скї-а,

по-кы-же Ѡ-з-кї-е фла-ла-ш-не ѡ-чи-на.

*1 /J029:

Ѡ-ко ѡ-звѣ ѡ-чи лю-ди

*2 /J029:

-ты ѡ-ти-

1. irmos / stĭp 12 – Štruktúra a poznámky:

1. **E-koleso (lico)**

Popevok v 1. riadku je lico (hypostáza) *koleso*, ktorá sa v RI prekladá v E-móde podobne ako *pastela*.

2. **Podvertka (n. prosovec) Mreža**

3. **Udol'*** **Voznos konečny**

Udol' je v 3. riadku neumovo doložený až v 17. storočí. Predtým tu bol akýsi variant *kolesa* (S407) alebo *prihlasky*:

S410, S414

Ст. 71

*1 /J029

*2

*3

Пре-дѣ-ли пѣ-чи-нѣ мо-скѣ-ю ѿ-ко бѣзъ и фла-ра-ш-на по-гѣ-рѣ-зѣ въ нѣ ,

про-вѣ-шѣ мо-се-а не мо-к-но во пѣ-ты-ни

*4

*5

и ѿ-до-дѣ-ны ма-нѣ на пи-щѣ ,

*6

лю-дѣ ѿ-рѣ-и-ле-вы ѿ-ко си-ле.

*1 /J672, J673, KI:

*2 /J672 – zle čitateľné:

*3 /J029:

Пре-дѣ-ли пѣ-чи-нѣ мо-скѣ-ю ѿ-ко бѣзъ

-ш-на

по-гѣ-рѣ-зѣ въ нѣ ,

*4 /J029:

*5 /J673:

J672:

и ѿ-до-дѣ-ны ма-нѣ на пи-щѣ

-вы ма-нѣ на пи-щѣ

-вы ма-нѣ-нѣ

*6 /J029:

-рѣ-и-ле-вы ѿ-

1. irmos / stíp 13 – Štruktúra a poznámky:

→ Z hľadiska štruktúry melódie je tento irmos podobný so st. 2/16.

1. **V-IV G-vozhlaska** **Mreža*** (n. //vozderžka)

Väčšina neumových prameňov začína irmos bežnou *vozhlaskou*, akú má J029. Jedine v S424 je naznačená o kvartu nižšia finála. To azda mohlo pripomínať prekladateľom RI *prihlasku nižnú* a tak zapísali jej melódiu, len zvýšenú o kvartu. Podobnú transpozíciu nájdeme v pDZ.

Zásadný a nie veľmi šťastný odklon ruténskej tradície od neumových rukopisov musíme konštatovať pri nasledujúcej *mreži* – podľa neumov tu má byť plná *vozderžka* ako zložený popevok. Navyše *mreža* za *vozhlaskou* ani nie je modálne vhodná kombinácia.

2. **Podjem** **Jasnica**

3. **Zadevec plný**

V 2. a 3. riadku si môžeme všimnúť postupné klesanie finál popevkov: G, F, E, D.

4. **Kimza**

Ст. 11

*1

Πο-ε̇ π̇ πο- β̇ -η̇-ι̇, ε̇ - δ̇η-ηο-μ̇ σο-τ̇βο-ση-μ̇ π̇ρε- δ̇η- - η̇λ-λ̇,

*2

δ̇ρε-λε̇ ο̇υ̇-βο̇ φ̇λ-ρα-ω-η̇λ̇ ἡ̇ β̇σα̇ βο-α̇ βο̇ μο-ρη̇ πο-το- - π̇η̇.

*1 /J029:

ε̇- δ̇η- ηο-μ̇ σο-τ̇βο-ση-μ̇ π̇ρε-δ̇η- - - η̇λ- - λ̇,

*2 /I229, L1709: βο- α̇

J672: βο- α̇

J029: ἡ̇ β̇σα̇ βο-α̇ βο̇ μο-ρη̇ πο-το- - π̇η̇.

1. irmos / stíp 14 – Štruktúra a poznámky:

1. **Udol'** **Driaby**

Prvý riadok končí *driabami*, čo zodpovedá všetkým neumovým prameňom. J029 tu má *E-vozhlasku* s *kimzou*. Zreteľnú *vozhlasku* má na tomto mieste len S429, za ňou však idú *driaby* alebo *pastela*.

2. **Udol'** **Voznos konečny**

Udol' v 2. riadku je zrejmy v S408, 410 a v 17. storočí.

